

Benátčan (VENECIÁN.)

História romantický obraz

Karla Hechtlova.
Vánoce 1872. 2. díl.

Časť prvá.

Nad Benátkami a na lagunách letel pomárajú jarný valce. Sedláčiky, výpar z moknúcich potrubí, volajúci hlas, zelená vrstva vlny i preplavy. U nábehu blízko kostela sv. Lukáša kvitnala se jediná loďka, jejžto veslák z nepokojným ohľadom na to, aby sa dostal do ústa „S. Luca“ stráž, kde sa páta slečtica Costarina dal Biosolo se svými vysokými, okružnými, na stranu smerujúceho slovného a kľúčového spoločného vyprahu. Gondolieri ten by die spôsobu svojho temesta hrabými platnými ľaty odňa, na hlavú mól klubok se široko sfúchava, okružným porvadiou kytici, a kolem tla ferenoza, jil trochu vechou pásku; byt asi padesátnikom, jen že ho tmavofarbné vony, dvé třetiny jeho obličej zakrývajú, starša šiolu, v obrovité postavě jemná se však síla svalů a ohebnost, a otáčkovosti a divě vládovosti svědčilo dvé od, jako blesky temnem zářící.

„Neměl-li mne jen zpropadený ten kluk za blázna,“ zabralo pro chvíli hlasem silným ale chraplým a vykřiklým, „to aby mu dával první přijímal zasouil a poslední k tomu!“

Ještě snad ani nedofěl kletbu svou, když se za nejbližším rohem objevily dvě postavy, po ázkém chodušce se blížili: jedna známá veliká, druhá pak nepatrně malá. Více rozeznati nebylo lze pro nastávající úplnou tmou.

„Nu, to snad budou oni,“ zabručel gondolieri a vystoupil jednou nohou na chodník, druhou pak nechal v loď; „že před jednou, moh' jsem zatím dvacet bajochi vydělat.“

Zatím se oba chodcové byli přiblížili; onen menší, chlapec ještě, přiskočil k veslaři a táal se kvapně ale s přítulným hlasem: „Jsi to ty, Matteo?“

„Arcit že jsem,“ vyjel na gondolieri, a pomohl druhé osobě, která ještě nebyla promluvíla, do lodí; „čekal jsem jako pes. Padesát, snad šedesát bajochi jsem moh' vydělat; tolik zámluv chceli u mne činití úrovně kavalerové, překrásné donny, jeť jsem, na vás čekají, odbytí musel. Ale Ťert at mě v poslední hodině sedmdesátkrát po sobě a vše sv. Marka shodil, nedám-li si podruhé napřed zaplatit, a čekat nebudu déle, než se vyjednávalo.“ To fka chopil se vesla a v zlosti gondolieri tak prudce od břehu odstřídli, že zadním koncem v protější břeh kanálu vrazil a houpage se odrážala.

„Nebude ti to na škodu, Matteo,“ pravil chlapec lichotivě hlasem jemnoučným, tiskna mu peníze do ruky; „přideš jsem se proti vůli.“ Načež zdřel k svému průvodcovi, jenžto se, vřelý mlče, na popředí lodí vydal.

„Arci, arcí,“ prohodil gondolieri polo svědče polo utěpšně, vřelý křesání a rozsvitil obě svítilny lodní. Jednou si postavil na penis, jeť v ruce držel, a s podivením sledoval, že to zlaté jest; jednou sledoval, jeť v popředí lodí, a počal si hosta druheho prohlížeti. Opět se podivil, ušver, že tento jak žebřák v hadry jest odin, v ruce je má tušlou sukovitou hák a přes oči pásku. I prohodil ještě jednou pronikavě na zlaták a zas na domnělého žebřáka, zavřel hlavou a odvesloval za roh do velkého kanálu.

Blíž mostu Rialto jen se hemžilo většičmi a mentící loděmi, žluhy a gondolieri tak, že nás veslák nejvčší opatrnosti užiti musel i vyhýbání se a řízení lodí. Velikolepý obloukovitý most, omýtý do div světa, jak Benátčan rád jej nazývá, byl jasné osvětlen, a nečetné množství lidí v krojí nejromantičtějších po něm sem tam se vlnilo. Podobným leskem zářily se paláce v pravo i v levo podél kanálu; neboť ať jest přímě pozdě nebylo, činila hustá mlha úplnou tmu. Skoro odporné znělo volání oznamovačů, ovocňáčů, námořníků, vynášečů a lodníkův bukem lidstva s mostu i obou břehů.

Gondole jedna, jasné osvětlená, se zelenými záclonami, bespochyby vlastnictvím některého nobilita, plula kvapem okolo Matteovy lodí

a silně do ní vrazil. Matteo zaklel; a lodi onoho nobilita pak ovesal se hlasitým k větší lodí; „Dobrou noc, stráždino!“

Na slovo to vstúpil se lezeval žebřák v loď Matteovy, a polo-otajně „ha“ vyvinulo se mu z úst. Hryčle však uchopil ho chlapec za rameno rukou jednou, druhou pak mu položil na čelo, aby ho upokojil.

Konečně se dostali z hlava lodí přes ostatní ještě šest velkého kanálu až ku kostelu sv. Felice. Nyní zamřili gondolieri die rozkazu obřidného k „saco lais miseriordia.“

Na šíř vodě Matteo první ukončil mlčení; obřidov se opát na místo, a na vš sv. Marka okazuje pravil: „Lasceroj jsou rozsvíceny, je sm hodin.“

V tom dal zvolak a vše „S. Marco“ znamení, a všechny zvonu a zvony neustálých kostelů je náteřkých zavzněly v harmonickém „avo Maria,“ a zvon ten slavě pověšil, po vlnách tle dozníváje, až k plavcům zasníval. Gondolieri nářili křik a počal odtkávatí svou modlitbu; žebřák ale vstal, pohleděl tamo k sv. Marku a místa mohutná, ano mlhou prosvitlají ozářené tvořilo kruh, a zvolal náhle, city svými přemoheni: „O Venecia! Venecia!“

Položák uchopil ho chlapec za ruku; avšak gondolieri jí byl zvolání toto zaslechl, a k ostrova sv. Kristofa rychlými vesly zatáčeje, směrně chlapci pravil: „Tak, to je tvůj otec, klouče? Dobrý večer, tatku!“ Zároveň strčil žebřákovu pásku k obličej, a naš, svítilnou lodní ozářeni, vyhlédl si mladistvoho muže krásného obličej dva plamenní zraková.

„Jest to můj otec,“ zajíkl se chlapec, úzkostivě k žebřákovi se tule. „Čert je tvůj tatík,“ rozkřikl se gondolieri s bláštěm chechem; „myslíš, klouče, že jsem ryba v síti nepozoroval? Takháť je to, a ty jeho říšečké plemeno, a já vám k útěku pomoci? Vy jste mi první žebřavá luza, co zlatáky za přezvo platí! Kdo ví, kterého nobilita je zapáchl, kdo ví, koho jeste okradli, vy psi; ne na S. Michael, ale napráteřk vás dovezu, a podívám se, jak vás oběť.“

Takto s hrozými, ákudnickými posunků mluvě, jal se napřét obracet od ostrova S. Cristoforo, u něhož se nyní nacházeli.

„Tu, tu máš,“ zvolal chlapec celý se třesa, a podával hrozivěmu plný měšec; ale mladý muž v oděvu žebřáckém ho odstřídli, uchopil silnou paží veslaře za rameno a vřel jím a zvolal hlasem hromovým: „Ty nás buď dovezeš na ostrov S. Michael, bidničtě, aneb tě tu shodím rybám za potravu.“

„Ha!“ vykřikl Matteo a hubu rozkřikl, „jen máček, holomku, kost' mi nerozmačkáš; a nepřideš-li dobrovolně, dám se do křiku; zde okolo bydlí zahradníci, až k „fondamento nuovo“ znají můj hlas, tam je přes padesát gondolieri, a ti nedají ptákům upláchnout.“

„O slitu se!“ zvolal nyní ustrašený chlapec, chtěje kolena nelitostivého plavce obejmouti; ale společník jeho podruhé mu zabránil, a gondolieri ještě za rameno druhé pevně v obličej mu zahrňmal: „Budiž tedy! já jsem ranem morem, proto utíkám, přemčim se mne dotkněš, budeš syn smrti.“

Na okamženi zůstal Matteo jako krtěl a bez života; pak strážná na myšlénka ve vřel své hrůze slovem: Mori! si ulévila: „O, pak se smiluj nade mnou sv. Matteo, můj patroné!“ I uchopil se větší sílou vesla, přešel tříkráte vny, přistavil, vesla nechal v loď, a hlasitě křiče do dálky na ostrov utekl.

„Lesť pomohla! Nyní rychle na S. Michael!“ zvolal mladý muž, uchopil se silnou paží vesla, a dal se k nadředenému ostrova, kde světlo v rybářských chřých se kmítalo.

Úzkost dává spěchu peruti většetrově; okamžikem byli u ostrova. „Vstaň, můj hodný Carlo,“ pravil vědce, přistavnu s loď, k chlapi v gondoli se jeť strachem krčícíma, „a dejž tamto k onomu domku a vyvolej rybáře.“

Chochlí deset zechněl vyběhl, plevaz ml!“

„Je vše nao,“ odvčtěl stálec, „a přezvo se bez neopustil; ale sv. dušev se zechněl odvčtěl me. Vy stopte jen z loď, a popřie se moudro tuhle za roh, tam leť má gondola, a ta s pomost sv. Marka vnuj vyďel!“

„Mladý muž utínil, jak mu telefon, vnuj chlapec za ruku a vatu sil do rybářovy lodí. „Přihlásil se stře náklad,“ pravil rybářovi, „jmenem Matteo, ostatně největší helma ve Venecii, mohl má gondoli vrátit. Zde vezmi svou mazu.“

Rybář sňoval peníze, odřadil od břehu, pláskal k svým dvěma veslům, a jako lipka ovléčila lehčá loď po vlnách. Máteř radí mlhou prosvitlají vystupoval od západního vřamí, a noční tuto plavbu osvětloval.

Když se loď na vřel po vlnách rozjela, pláskopil uprchlík za rybáře, a zaklepar mu na rameno pravil: „Nij, starý, já nechtěl na Mazano, ale na břeh Ischie. Do svítání mě tam dovezeš a obřiděš jednat zechněl; pakli ne, prohodnu Ť, krev tvou vypije moře, a žena i děti, tebe nechtí. Zvoř! Jsem uprchlík, a musím stýj co stýj zachovatí svůj život.“ To mlavě držel mu obnažený nář před očma.

„Ať mne S. Marco zastřeš,“ lechtěl stálec, „za tvý rybář nemálo zalesknut, jestli lousno, abychom se této noci lagunami ku břehu dostali a neupili se neb někde v bahně všet nezůstali. Jil pro ušetření vašeho vzácného života to nemohu. Ale za vaší šlechťovosti a těch šedesát zechněl jsem vám tou radou, abychom tuto noc na první laguně Manzorské zůstali, je to jen malá míle od Murana, jak víte, a teprv za svítání ku břehu se pustíme. A je vás tam ještě dopravím, za to vám ručím S. Marco, sic by mě musel zatratit.“

„Cheč mne k Muranu přiláka, a tam mne zradíš,“ ospal se mladý muž. „I to by mne musel S. Marco zatratit,“ vpadl mu rybák do řeči, „a že mi nevěřite, povim vám o osamělé zátoce na Masorlo, kde nás nikdo nepřekvapí; tu zůvřime noc, jeť to jen několik hodin, a pověříte je teplé a tiché. Mážete mne střici, a napadne li mi, abych vás chtěl podejti neb zraditi, to mne s Pánem Bohem zabe. Je mi sedmdesát let, a už jsem mnohemu nobilitě přes vodu pomohl. Jen se na mne opteřte. Pro to také říkají „skrýška,“ poněvadž všechny všude skrýje znám, at mne S. Marco! Kdýž signoria po bitvě u Lepanta množství šlechťových zypověděla, převzal jsem jich za jediný týden sedm do Paduanška.“

„Jsem tedy spokojen,“ přehřel jinoch mlukovu řeč, „dovez nás do té zátočky; ale i já ti na sv. Marka a mého jmenevo, sv. Antonína, přisáhám, že to pro první přitčnu k podezření probudnu, až budeš mít na věky dost. A nyní rychle vesluj.“

Rybář, ještě jednou o své poetivosti ujistiv, rychle v zář přibývajícího měsíce, mlhy rozrážejel, odvesloval k první laguně Manzorské. Zde zajel v době mu povědomou na mořského londomou zátočku, přivázal loď, natřahl rákos, aby z něho na vřelém břehu uprchlíkům lůžko připravil, a kdýž tito byli usedli, položil se jim k nohom se slovy: „S. Marco mne ochránř, vi mi neublížte. Dobrou noc, signoroc pohnu-li s sebou, probudně mne svou, dýkou!“ Natřhl se, a brzy usnul po tak valném naláhání.

Mladý muž položil mlčícího chlapece, lichotivě mu leptaje: „Můj věrný Carlo! Tobě děkuju vysvořený své. Jen až se zcela vydořař, pak te budu věčně co anděla svého velebiti. Spí nyní, hodný hochu můj, ty jediný, jenž to vše o mém utrpení, mé lásce; já budu bdít.“

Chlapec obejmul v celování přítelovu hlú, a jinoch pravil ještě jednou: „Spí, můj dobrý Carlo,“ načež se podepřel o loket, tak že prsa jeho byla podporou chlapecově kadeřavé hlavě, a snivý zrak na moře obrátil.

Lana vřie vystupovala po své dráze, vlny se v záři její houply semotam, a byly asi plny touhy pozdivovatí se k ní. Tíle žplounaly v zátoce šumícím rákosím. Nad postřihřivými vřamí seřila se Venecie v obřesěch svjch; po moři zahňel dlouhý zvuk: hlas tu zvonu z věže Markovy.

Ještě jednou pohledl jinoch v tu stranu, pak obrátil oči a nebe tmavomodře, k planoucím hvězdám, a zalespal: „Marina!“

I bylo, jakoby tichá osvěta v úzkosti odpovídala. Lana pokouřel kouřem vřel bžh, nec tla křídela po své dráze.

Spěšně nezavřel oči jinochovy. Jeť to ležal, upřeně hledl v planoucím písmo nebeské, jakoby z něho obžery svého valně a těleš smutného života si okříděl; ono jí poznamenáta bledil; obor napředřel a mohl by se zastěvřil světícím prahem, a ranou vřetřil tvář jeho stáleněc vřanul. Den proci se oia, mohl si oti a prohodovál z vřetřil svjch. Antonio, tak sil mladý muž, zabránil rybáře; jeho pohoviti se Ťž chlapec probouřil.

„Ať mne S. Marco zastřeš,“ zvolal rybák stálec, „ať je den, dobe se jme nezaspál.“ I pomohlil se „pater noster,“ odřadil loď a pohledl uprchlíky, aby vstoupili do síl.

Když se za lagunou zastřešil, náhodou pobledl Antonio stranou, a naš hladinou moře zdálo se, jako-by jeho ptáků se vznášelo, stále rostoucími, tím více se blížili. I uopornil rybáře. Tento vyhlédl zrakem pronikavým do raného řera a zvolal, loď rychle zatáčeje: „To jsou bílicové, můj vzácný signoroc, veslil bych se; anebo není S. Marco největším svatým v nebi. A mne se docela zdá, že tam vidím jich náčelníka (messier grand) v jeho červených botech. Ty nás jistě honí; ale já svou jedinou hlavu zásim, že nám ani vlánu neschám. Jen se signore polohit na podlahu, a buďte bez starostí.“

Uprchlíci ašinili, jak řekli, rybář počal čeravěji veslovati, a letmo prožřl děl v pravo a v levo zatáčeje mnohonásobně vlnutými příplavy mezi břehy píseň a labních ostrovů. Brzy je poběřil křovi zakrylo; na nebi ale zacházel jasný den, co zatím v lagunách teprv se ščilo. Za každým udeřením vesel zachvěla se duše Antoniova nevyslovnou úzkostí, o nř v předelých bítvách ani zdání neměval; útěk jeho byl prozrazen, pronásledovníci mu na stopě. Tak blízko spásky mohli ho nejbližší okamžik zkažit, a svobodu před ním se jeť zářel opět do hrobového temna uvrhnouti. Chlapec se úzkostivě k němu přitčil; zdálo se, že se modlí. Nyní zaslechl několik střelných ran se strany svých pronásledovníků; ale rybář je upokojil pravě se smíchem: „Jen si stñlejte, messier grande, vi všemohoucí doge luzy benátské! Kdebystec do soudného dne hledali, nás tu přece nenaleznete!“

Zatím ale veslovat vždy rychleji, až se mu namáhání pot s čela hnal. Tak se konečně, stále hloub zájžděje, mnohými průplavy a proudy s mořem a barinami spojěnými, v tisícerech okřídkách až ku pevnině dostali. Nebe se jeť zářilo v růžovém šperku, kdýž plavec u bařinatého břehu přistavul.

„A teď, vzácný pane,“ pravil, „jste zachráněn. Já si tu zatím nechám loď, a doprovodím vás u první onen pahorek, co před sebou vidíte; tam bydlí můj bratr, poetivý to Uskok, jenž si drve proti Turkům na mořského londovníka zahřával, od té doby ale, co sestárnul a nejovčivnější signoria z přitčil k sultanovi za odměnu této malé války šibenici určil, obrá se trochu podloudnicítvim. Tomu se můžete tak svěřití jako mně; on zná všechny všude spjaly, a bez úrazu vás řidolmí až za hranice dovede. Za půl hodiny tam jeť jistě, a možná že stříte slunce nad Adriř vyhřážející.“

Po těchto slovech dovedl uprchlíky vzhřru na pahorek. Za hustým křovím stála chřše jeho bratra. Tento, as osmdesátletý kmet, jil byl vzhřru, zvolil bratrem poučen v jeho žláost, a plavec nář hotovil se k odchodu.

„Počekej!“ zvolal Antonio na Carla ukazuje, „tu toho chlapece vezmi s sebou, a jistě ho dovez napřed do Venecie; zde vezmi svou mazu.“

„Ne, já Ť neopustim,“ zvolal Carlo se slzami v očech, „pokud Ť zcela na svobodě neuzřim.“

„Můj bratr,“ pravil rybář, „můž je panáká narpět přivřeti, já na něho dole s loď polkám, a že signoroc jistě do Venecie dovezu, za to vám ručím S. Marco, sic at mne zatratit.“

Antonio byl spokojen; vedení podloudnicem kráčieli oba údolmi v ranní páře se kouřičmi až na vrch pohoř. „Zde,“ pravil vědce, „jeou hranice nejžnější republiky; za nimi jil už nejete podlák, a tam se Jeho Veličen-

stvu, najovčivnějštem dogeovi i rozkazem vyměřivaj. Já si jistě za tento úhoř dojeť pro nářák štěstí, pro mne lous v křoví uchovanj; zatím se můžete rozloudit; až zavolám, at jeť mne čeká pohotově. Signoroc, buďte zdrě!“

Zatě se křoví. Intem lipky ostou se jinoch na malém pahoreku, že mu chlapec dech popápeje otvra stábil. Zde se vstúpil, až pomol shrbeno a hlř se podpřave, vřaky jeho vřepily nať nesmtřnou řil moře Adriř se vznášejec.

„Jsem svobodem,“ zajákl, a si na poroušila jeho řeč, „jsem svobodem,“ zaplákal pozmore, vřetřil chlapec na bčelici prsa svá a něhož sňoval. Jato se zdálo, že v dolech straných křáaků zofňlá, bejsejnostě ákout duš jeho stěnila, bytí jen v okamžicích největšího nebesepelenství osvětlívána jednotlivými blesky odhodlanosti, tak že se nyní zdálo, že duš v plet síle své prostřie; byla sňob vědoma svobodu své ne spontánně uřivání síl svjch; si-voť se jil stal drahoučným, jeťmu jmenám; epřte zajákl oti jako nářivý vodomet, v řlách zapsála se krev vzalj prostá, svobodě své se radujel.

Na jihovřehodě zalesklo se slunce jako ohnivá koule tmavomodře planouc, a moře Adriř zahřelo pláskem jeho co zlatá rozpláště; laguny se z něho vnovřovaly jako stříbrní úlanové vzduchovou mlhou obekani; v dalekém pozadí leskla se Venecie se světými mlky svými co dímant planouc.

I rozepjal Antonio ramena svá naproti horoucí světlokouli. „Vítej mi,“ zalespal, „po dlouhé, mnohém měsíci dlouhé tmy, vřel mi slunce, ty teplo životodárné, duš oka mého. Dlouho jil mně ty scházelo, kdýž jsem mezi řerými, vřákými zřem, hluboko pod zemí, kde jen kryxy a studení hadové bylými společňiky, ve vřabě jako za řiva pohřben lelet. Spuště jsem se jil nadeje, že Ť kdy více uzřim. — O životě, teprv tu jil krásným, kdy se dáš svobodou nazřvatí!“

To pověděv strhal se sebe hadry, jeťho ho až dosud byly zakřý. Tak blízko spásky mohli ho nejbližší okamžik zkažit, a svobodu před ním se jeť zářel opět do hrobového temna uvrhnouti. Chlapec se úzkostivě k němu přitčil; zdálo se, že se modlí. Nyní zaslechl několik střelných ran se strany svých pronásledovníků; ale rybář je upokojil pravě se smíchem: „Jen si stñlejte, messier grande, vi všemohoucí doge luzy benátské! Kdebystec do soudného dne hledali, nás tu přece nenaleznete!“

Zatím ale veslovat vždy rychleji, až se mu namáhání pot s čela hnal. Tak se konečně, stále hloub zájžděje, mnohými průplavy a proudy s mořem a barinami spojěnými, v tisícerech okřídkách až ku pevnině dostali. Nebe se jeť zářilo v růžovém šperku, kdýž plavec u bařinatého břehu přistavul.

„A teď, vzácný pane,“ pravil, „jste zachráněn. Já si tu zatím nechám loď, a doprovodím vás u první onen pahorek, co před sebou vidíte; tam bydlí můj bratr, poetivý to Uskok, jenž si drve proti Turkům na mořského londovníka zahřával, od té doby ale, co sestárnul a nejovčivnější signoria z přitčil k sultanovi za odměnu této malé války šibenici určil, obrá se trochu podloudnicítvim. Tomu se můžete tak svěřití jako mně; on zná všechny všude spjaly, a bez úrazu vás řidolmí až za hranice dovede. Za půl hodiny tam jeť jistě, a možná že stříte slunce nad Adriř vyhřážející.“

Po těchto slovech dovedl uprchlíky vzhřru na pahorek. Za hustým křovím stála chřše jeho bratra. Tento, as osmdesátletý kmet, jil byl vzhřru, zvolil bratrem poučen v jeho žláost, a plavec nář hotovil se k odchodu.

„Počekej!“ zvolal Antonio na Carla ukazuje, „tu toho chlapece vezmi s sebou, a jistě ho dovez napřed do Venecie; zde vezmi svou mazu.“

„Ne, já Ť neopustim,“ zvolal Carlo se slzami v očech, „pokud Ť zcela na svobodě neuzřim.“

„Můj bratr,“ pravil rybář, „můž je panáká narpět přivřeti, já na něho dole s loď polkám, a že signoroc jistě do Venecie dovezu, za to vám ručím S. Marco, sic at mne zatratit.“

Antonio byl spokojen; vedení podloudnicem kráčieli oba údolmi v ranní páře se kouřičmi až na vrch pohoř. „Zde,“ pravil vědce, „jeou hranice nejžnější republiky; za nimi jil už nejete podlák, a tam se Jeho Veličen-

stvu, najovčivnějštem dogeovi i rozkazem vyměřivaj. Já si jistě za tento úhoř dojeť pro nářák štěstí, pro mne lous v křoví uchovanj; zatím se můžete rozloudit; až zavolám, at jeť mne čeká pohotově. Signoroc, buďte zdrě!“

Zatě se křoví. Intem lipky ostou se jinoch na malém pahoreku, že mu chlapec dech popápeje otvra stábil. Zde se vstúpil, až pomol shrbeno a hlř se podpřave, vřaky jeho vřepily nať nesmtřnou řil moře Adriř se vznášejec.

„Jsem svobodem,“ zajákl, a si na poroušila jeho řeč, „jsem svobodem,“ zaplákal pozmore, vřetřil chlapec na bčelici prsa svá a něhož sňoval. Jato se zdálo, že v dolech straných křáaků zofňlá, bejsejnostě ákout duš jeho stěnila, bytí jen v okamžicích největšího nebesepelenství osvětlívána jednotlivými blesky odhodlanosti, tak že se nyní zdálo, že duš v plet síle své prostřie; byla sňob vědoma svobodu své ne spontánně uřivání síl svjch; si-voť se jil stal drahoučným, jeťmu jmenám; epřte zajákl oti jako nářivý vodomet, v řlách zapsála se krev vzalj prostá, svobodě své se radujel.

Na jihovřehodě zalesklo se slunce jako ohnivá koule tmavomodře planouc, a moře Adriř zahřelo pláskem jeho co zlatá rozpláště; laguny se z něho vnovřovaly jako stříbrní úlanové vzduchovou mlhou obekani; v dalekém pozadí leskla se Venecie se světými mlky svými co dímant planouc.

I rozepjal Antonio ramena svá naproti horoucí světlokouli. „Vítej mi,“ zalespal, „po dlouhé, mnohém měsíci dlouhé tmy, vřel mi slunce, ty teplo životodárné, duš oka mého. Dlouho jil mně ty scházelo, kdýž jsem mezi řerými, vřákými zřem, hluboko pod zemí, kde jen kryxy a studení hadové bylými společňiky, ve vřabě jako za řiva pohřben lelet. Spuště jsem se jil nadeje, že Ť kdy více uzřim. — O životě, teprv tu jil krásným, kdy se dáš svobodou nazřvatí!“

To pověděv strhal se sebe hadry, jeťho ho až dosud byly zakřý. Tak blízko spásky mohli ho nejbližší okamžik zkažit, a svobodu před ním se jeť zářel opět do hrobového temna uvrhnouti. Chlapec se úzkostivě k němu přitčil; zdálo se, že se modlí. Nyní zaslechl několik střelných ran se strany svých pronásledovníků; ale rybář je upokojil pravě se smíchem: „Jen si stñlejte, messier grande, vi všemohoucí doge luzy benátské! Kdebystec do soudného dne hledali, nás tu přece nenaleznete!“

Zatím ale veslovat vždy rychleji, až se mu namáhání pot s čela hnal. Tak se konečně, stále hloub zájžděje, mnohými průplavy a proudy s mořem a barinami spojěnými, v tisícerech okřídkách až ku pevnině dostali. Nebe se jeť zářilo v růžovém šperku, kdýž plavec u bařinatého břehu přistavul.

„A teď, vzácný pane,“ pravil, „jste zachráněn. Já si tu zatím nechám loď, a doprovodím vás u první onen pahorek, co před sebou vidíte; tam bydlí můj bratr, poetivý to Uskok, jenž si drve proti Turkům na mořského londovníka zahřával, od té doby ale, co sestárnul a nejovčivnější signoria z přitčil k sultanovi za odměnu této malé války šibenici určil, obrá se trochu podloudnicítvim. Tomu se můžete tak svěřití jako mně; on zná všechny všude spjaly, a bez úrazu vás řidolmí až za hranice dovede. Za půl hodiny tam jeť jistě, a možná že stříte slunce nad Adriř vyhřážející.“

Po těchto slovech dovedl uprchlíky vzhřru na pahorek. Za hustým křovím stála chřše jeho bratra. Tento, as osmdesátletý kmet, jil byl vzhřru, zvolil bratrem poučen v jeho žláost, a plavec nář hotovil se k odchodu.

„Počekej!“ zvolal Antonio na Carla ukazuje, „tu toho chlapece vezmi s sebou, a jistě ho dovez napřed do Venecie; zde vezmi svou mazu.“

„Ne, já Ť neopustim,“ zvolal Carlo se slzami v očech, „pokud Ť zcela na svobodě neuzřim.“

„Můj bratr,“ pravil rybář, „můž je panáká narpět přivřeti, já na něho dole s loď polkám, a že signoroc jistě do Venecie dovezu, za to vám ručím S. Marco, sic at mne zatratit.“

Antonio byl spokojen; vedení podloudnicem kráčieli oba údolmi v ranní páře se kouřičmi až na vrch pohoř. „Zde,“ pravil vědce, „jeou hranice nejžnější republiky; za nimi jil už nejete podlák, a tam se Jeho Veličen-

Postovní tato slova mluvil v překypujícím pohoviti, a hlasem se ožeršil; i přitčilo oti zastřeně k vřelí chlapec vřikajícťho a pravil jeťto jednou: „Bůh Ť zachovej!“

Postovnítek se objevil na střešni nebo zředil, a zavolal Carla k odchodu. Tento se s plácem odřidol od Antonio a ošpřchal po nářřití doř. Jeťto jednou se obřidil za přítelkem odcházejícím; tento mu pokynul k břev — na postel, pak směl se vřechem.

V poslední řádkě listnatého stolu byl slunce slávy a moel benátské jíř svého pobudování octupio, a kloučilo se sílnu na zápuř. Bylo jíř osmdesáté let od o doby, co plavci smiřdli v Portugaleč, po nové cestě do řláč pátrajících, svrchovanost obchodu benátského kloučilo potáka; řádek let od spojení Cambrakého, kdeťto Venecie itálské krajiny své byla stratiła. Hřdē Markovo město, ať vřel jeťto bohatě i mocně, nemohlo v řáli vřel nadřiděti, nebylo vře straným nenářivém Francii. Jednal loř se nyní jen o to, jakby Venecie, co doposavadě v držení měla, uchránila před moř Turků, podobnou k lavině s hrozou sílou rostoucí. Na dobytí nověch zemí nebylo lze ani pomysleti. Jastěli i nářky Venecianů, bránců se v kravém boji s Osmany zřivčeli, museli přezve vřly krátký mř řekými obřimí, strátou zemí zakovit. Vnitřní oslábnutí bylo ře nálepkem, a tak stálo každě nové podniknutí nověch a řekých obřimí vřelí velkého namáhání, přitčomně stly neřídka přesařujli.

Solim II. dosedl na stolec osmanský. Jako předchůdci jeho, Soliman II., byl dobytí Cypru, ostrova Benátčanův nálepkho, vřel